

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 178/2018-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] – [REDAKČIA], zastúpeného spoločnosťou URBÁNI & Partners s. r. o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát JUDr. Rastislav Urbáni, PhD., LL.M., vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 11/2018 a jeho uznesením z 8. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 11/2018 postupom, ako aj uznesením z 8. februára 2018 porušil základné právo [REDAKČIA] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 8. februára 2018 z r u š u j e .

3. [REDAKČIA] priznáva úhradu trov konania v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov), ktorú je Krajský súd v Banskej Bystrici

povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie URBÁNI & Partners s. r. o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 178/2018-9 z 22. marca 2018 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 11/2018 a jeho uznesením z 8. februára 2018.

2. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ v podaní zo 4. mája 2018 a krajský súd vo vyjadrení z 18. apríla 2018 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi, ktorý je vo väzbe, je vedené trestné stíhanie pre zločin vydierania v spolupáchateľstve podľa § 189 ods. 1 a § 20 Trestného zákona.

Sťažovateľ prostredníctvom obhajcu 22. januára 2018 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Vyslovil názor, že už nie sú naďalej splnené podmienky pre jeho väzobné stíhanie, resp. že väzobné trestné stíhanie proti nemu nie je vedené v súlade s právnymi predpismi.

Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 233/2017 z 31. januára 2018 bolo žiadosti sťažovateľa vyhovené a bol z väzby prepustený.

Proti uzneseniu okresného súdu podal prokurátor sťažnosť a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 8. februára 2018 bolo uznesenie okresného súdu zrušené a sťažovateľova žiadosť o prepustenie z väzby bola zamietnutá. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 2. marca 2018.

4. Podľa presvedčenia sťažovateľa postupom krajského súdu a jeho uznesením boli zásadným spôsobom porušené jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru.

Po tom, čo okresný súd 31. januára 2018 vyhlásil uznesenie o prepustení sťažovateľa z väzby počas konania neverejného zasadnutia (okamžite po vyhlásení uznesenia) prokurátor do zápisnice podal proti uzneseniu sťažnosť bez odôvodnenia s tým, že ju v čo najkratšej lehote písomne odôvodní.

Písomné odôvodnenie zhlásenej sťažnosti prokurátora bolo do spisu doručené 6. februára 2018. Na základe podanej sťažnosti a jej dôvodov následne krajský súd 8. februára 2018 o sťažnosti prokurátora rozhodol tak, že jej vyhovel.

Do dňa spísania sťažnosti (6. marca 2018) sťažovateľovi, ale ani jeho obhajcovi (totožnému s jeho právnym zástupcom v konaní vedenom ústavným súdom) nebolo doručené písomné vyhotovenie odôvodnenia sťažnosti prokurátora. Podľa sťažovateľa to znamená, že mu nebola daná možnosť sa k obsahu dôvodov sťažnosti vyjadriť a zaujať stanovisko pred rozhodnutím krajského súdu. Touto skutočnosťou boli podľa presvedčenia sťažovateľa zásadným spôsobom porušené jeho označené práva. Bola mu upretá možnosť domáhať sa zákonným spôsobom ochrany svojich práv a základných slobôd, čo v konečnom dôsledku robí v súčasnej dobe jeho väzobné stíhanie nezákonným.

5. Sťažovateľ namieta, že uvedeným postupom, t. j. nedoručením písomných dôvodov sťažnosti prokurátora sťažovateľovi, ale ani jeho obhajcovi, mu bolo znemožnené vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam trvania väzby, pričom došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní, kontradiktórnosti konania, ako aj práva na spravodlivý súdny proces, a to o to výraznejšie, že krajský súd uznesenie okresného súdu zmenil.

V ďalšom sťažovateľ poukazuje na viacero rozhodnutí ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva a dospieva k záveru, že v jeho prípade nemožno hovoriť o zákonomnom trvaní väzby, resp. o zákonnosti jeho väzby ako takej, čo v konečnom dôsledku robí jeho väzbu nezákonnou.

Sťažovateľ tiež vyjadruje presvedčenie, že na to, aby väzba mohla trvať, musia byť splnené štyri podmienky (existencia uznesenia o vznesení obvinenia, existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie, existencia niektorého z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku a napokon musí byť splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní alebo súd postupovali vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlením). V jeho prípade to však splnené nie je.

Podľa názoru sťažovateľa bolo povinnosťou krajského súdu v záujme naplnenia, resp. zachovania jeho práva na obhajobu presvedčiť sa, či mu bola poskytnutá dostatočná a primeraná možnosť vyjadriť sa k písomnému odôvodneniu sťažnosti prokurátora, k čomu však nedošlo. Jedinou možnou konzekvenciou je podľa presvedčenia sťažovateľa jeho prepustenie z väzby na slobodu.

6. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3Tpo/11/2018 zo dňa 08.02.2018 boli porušené moje práva podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže je jasné, že Krajský súd v Banskej Bystrici vydaním napadnutého uznesenia, resp. nedoručením písomných dôvodov sťažnosti prokurátorky mne a ani môjmu obhajcovi, znemožnil sa vyjadriť ku všetkým okolnostiam trvania mojej väzby a došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní, zásady kontradiktórnosti konania, ako aj práva na spravodlivý súdny proces a to o to výraznejšie, že pred krajským súdom došlo k zmene uznesenia okresného súdu.

Zároveň žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3Tpo/11/2018 zo dňa 08.02.2018 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Porušovateľ práva je zároveň povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

7. Z vyjadrenia predsedu krajského súdu sp. zn. Spr 328/2018 z 18. apríla 2018, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 26. apríla 2018, vyplýva, že sťažnosť považuje za oprávnenú a zároveň sa nestotožňuje s pripojeným stanoviskom predsedu senátu krajského súdu, ktorý rozhodoval o sťažnosti prokurátora. Podľa názoru predsedu krajského súdu ani zákonom preferovaná rýchlosť konania o väzbe nemôže byť na úkor práva na spravodlivý proces. Toto právo totiž medzi iným vyžaduje, aby bol sťažovateľ oboznámený s obsahom sťažnosti podanej prokurátorom proti uzneseniu okresného súdu a mal možnosť sa k nej vyjadriť. Z tohto pohľadu je právne irelevantné tvrdenie predsedu senátu, že ide o obsahovo totožné vyjadrenie, ktoré prokurátor prezentoval už predtým v rámci výsluchu sťažovateľa na okresnom súde rozhodujúcom o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj s písomným stanoviskom k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. K právu oboznámiť sa s obsahom vyjadrenia „protistrany“ aj rovnakého obsahu ako boli predchádzajúce sa vyjadroval aj Európsky súd pre ľudské práva napríklad vo veci Trančíková proti Slovenskej republike.

8. Zo stanoviska predsedu senátu krajského súdu z 12. apríla 2018 (pripojeného k vyjadreniu predsedu krajského súdu) vyplýva, že je pravdou (a krajský súd to nijakým spôsobom nespochybňuje), že písomná sťažnosť prokurátora, ktorou namietal proti prepusteniu sťažovateľa z väzby, nebola sťažovateľovi, ale ani jeho obhajcovi doručená a krajský súd to považuje za pochybenie. Išlo však len o formálne pochybenie, nie také, ktoré by malo zásadným spôsobom za následok porušenie sťažovateľom označených práv. V prvom rade treba zdôrazniť, že písomné zdôvodnenie sťažnosti prokurátora je identické s jeho stanoviskom predneseným v rámci výsluchu sťažovateľa na okresnom súde rozhodujúcom o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj s písomným stanoviskom k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Komparatívnou metódou možno zistiť, že prokurátor v sťažnosti nielenže použil rovnaké výrazové prostriedky ako vo vyjadrení k žiadosti sťažovateľa, ale neuviedol ani žiadne iné dôvody, ktoré by po obsahovej stránke menili, resp. rozširovali podstatu jeho argumentácie. Vzhľadom na to, že sťažovateľ, ako aj jeho obhajca boli so stanoviskom prokurátora pri výsluchu oboznámení a mali možnosť

k nemu zaujať aj stanovisko, pričom písomné zdôvodnenie sťažnosti prokurátora je identické, v nijakom prípade nemohlo dôjsť k takému závažnému porušeniu práv sťažovateľa, ktoré by malo za následok konštatovanie nezákonnosti jeho väzobného stíhania. Každé podanie je potrebné vyhodnotiť z hľadiska jeho obsahu a ak v poradí druhé podanie je identické s podaním prvým, je nutné na túto skutočnosť prihliadať. V druhom rade je potrebné zdôrazniť, že o väzbe sa musí rozhodnúť bez meškania a neodkladne. Táto požiadavka vychádza z toho, aby právna neistota obvineného bola zredukovaná na minimum, na čo krajský súd taktiež prihliadal. Svedčí o tom aj to, že predmetná trestná vec napadla na krajskom súde 2. februára 2018 a už 8. februára 2018 bolo o nej rozhodnuté.

9. Z podania právneho zástupcu sťažovateľa zo 4. mája 2018 doručeného ústavnému súdu 9. mája 2018 vyplýva, že sa s vyjadrením predsedu krajského súdu v plnom rozsahu stotožňuje a zároveň nesúhlasí so stanoviskom predsedu senátu krajského súdu, ktorého tvrdenia nie sú právne konformné, čo *de facto* jasne uviedol aj predseda krajského súdu.

II.

10. Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 233/2017 z 31. januára 2018 vyplýva, že ním bol sťažovateľ (ako aj spoluobvinený) prepustený z väzby.

Podľa konštatovania okresného súdu proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre zločin vydierania v spolupáchateľstve podľa § 189 ods. 1 a § 20 Trestného zákona. Tohto zločinu sa mal dopustiť tým, že 3. júla 2017 po 20.00 h v priestoroch pánskeho nočného podniku [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ] a v priestoroch pridruženej herne [REDAKOVANÉ] sťažovateľ so spoluobvineným pri rozhovore so [REDAKOVANÉ] naliehali, aby im uviedla mená osôb, s ktorými plánuje otvoriť a prevádzkovať konkurenčný masážny salón. Ona to najskôr odmietala urobiť a samotný záver otvoriť si masážny salón sa snažila pred nimi utajiť. Keď ju spoluobvinený laktom udrel do oblasti tváre medzi nos a pravé oko takou silou, že temenom hlavy narazila do steny za ňou, povedala im všetko, čo chceli vedieť. Následne pod hrozbami ďalšieho ublíženia jej samotnej, resp. jej dcére ju varovali, aby si masážny salón neotvárala, čím ju do budúcnosti od otvorenia salónu odradili.

Podľa názoru okresného súdu zo štyroch podmienok oprávnenosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa nebola splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní vo veci samej postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. V ďalšom okresný súd konštatuje tie skutočnosti, z ktorých dospel k záveru, že sa takto nepostupovalo.

11. Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 8. februára 2018 vyplýva, že ním bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 233/2017 z 31. januára 2018 zrušené a žiadosť sťažovateľa (ako aj spoluobvineného) o prepustenie z väzby bola zamietnutá s tým, že sa ponecháva vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pričom sa väzba nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa konštatovania krajského súdu proti uzneseniu okresného súdu podal prokurátor sťažnosť priamo do zápisnice po výsluchu z 31. januára 2018. Túto sťažnosť písomne zdôvodnil podaním doručeným 6. februára 2018. V podaní uviedol, že sa s napadnutým uznesením nestotožňuje, žiada ho zrušiť a ponechať sťažovateľa vo väzbe. Poukázal na to, že sťažovateľ podal 6. decembra 2017 sťažnosť proti vzneseniu obvinenia s tým, že v písomných dôvodoch sťažnosti doručených 13. decembra 2017 namietal zaujatosť vyšetrovateľa, o čom sa muselo rozhodnúť. Uznesením vyšetrovateľa z 28. decembra 2017 bolo rozhodnuté o jeho nevyklúčení. Toto uznesenie sa stalo právoplatným 10. januára 2018. Až potom 11. januára 2018 bolo možné spis predložiť prokurátorovi na rozhodnutie o sťažnosti proti vzneseniu obvinenia. Sťažnosť bola 17. januára 2018 zamietnutá. Vyšetrovateľ hneď pokračoval vo vyšetrovaní, keď ešte 17. januára 2018 vydal opatrenie o pribratí znalca. V čase od podania námietky zaujatosti do právoplatného rozhodnutia o nej nemohol vyšetrovateľ vykonávať žiadne úkony trestného konania s výnimkou neodkladných a neopakovateľných úkonov. Neobstojí preto tvrdenie okresného súdu, že neboli vykonané výsluchy svedkov a poškodených po vznesení obvinenia, pretože tieto môžu byť vykonané až po rozhodnutí o sťažnosti proti vzneseniu obvinenia. Prokurátor zasa nemohol rozhodovať o sťažnosti proti vzneseniu obvinenia, kým sa právoplatne nerozhodlo o námietke zaujatosti vyšetrovateľa. Námietka zaujatosti bola obštrukciou zo strany obhajoby.

Podľa názoru krajského súdu v súčasnom štádiu trestného konania dosiaľ zabezpečené dôkazy nasvedčujú dôvodnosti trestného stíhania vedeného proti sťažovateľovi

a pretrváva aj dôvodná obava v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Pokiaľ ide o záver okresného súdu o nevyhnutnosti prepustenia sťažovateľa z väzby z dôvodu nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní, s týmto sa krajský súd nestotožnil. Zo spisového materiálu je zrejmé, že sťažovateľ podal 6. decembra 2017 sťažnosť proti vzneseniu obvinenia, pričom až z jej odôvodnenia bolo zrejmé, že zároveň namieta aj zaujatosť vyšetrovateľa. Je nepochybné, že sťažovateľ takýmto spôsobom využil právo, ktoré mu priznáva Trestný poriadok. Zároveň mu však muselo byť zrejmé, že rýchlosť konania bola objektívne ovplyvnená práve rozhodovaním o uplatnenej námietke zaujatosti. Vyšetrovateľ totiž nemohol vo veci ďalej konať, kým právoplatne nerozhodne o námietke zaujatosti. V nadväznosti na to ani prokurátor nemohol skôr rozhodnúť o podanej sťažnosti proti vzneseniu obvinenia. Do právoplatného rozhodnutia o námietke zaujatosti vyšetrovateľa a o sťažnosti proti vzneseniu obvinenia mohol vyšetrovateľ vykonávať len neodkladné a neopakovateľné úkony. Samotný sťažovateľ, resp. jeho obhajca pritom prispeli k predĺženiu času vybavenia podanej sťažnosti vrátane námietky zaujatosti, keď jej zdôvodnenie predložili vyšetrovateľovi až 13. decembra 2017. Odôvodnenie sťažnosti je pritom obhajcom datované už 8. decembra 2017, avšak na poštovú prepravu bolo odovzdané až 11. decembra 2017 a vyšetrovateľovi bolo doručené 13. decembra 2017. Aj vzhľadom na sťažovateľom namietanú potrebu prednostného vybavovania väzobných vecí tak mohlo byť odôvodnenie sťažnosti proti vzneseniu obvinenia vyšetrovateľovi promptnejšie doručené, keďže Trestný poriadok umožňuje zaslanie podaní aj telefaxom, elektronickými prostriedkami a podobne. Vyšetrovateľ o námietke zaujatosti zdôvodnenej 13. decembra 2017 rozhodol 28. decembra 2017, pričom uznesenie sa stalo právoplatným 9. januára 2018. Dňa 11. januára 2018 bol spisový materiál predložený prokurátorovi na rozhodnutie o sťažnosti proti vzneseniu obvinenia. Vzhľadom na popísaný postup vyšetrovateľa nemožno podľa názoru krajského súdu konštatovať jeho nečinnosť a túto krajský súd nevzhliadol ani u prokurátora, ktorý sťažnosť zamietol 17. januára 2018, keď bol vo veci vykonaný aj nový vyšetrovací úkon.

12. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ bol 19. marca 2018 prepustený z väzby.

III.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

14. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

15. Sťažovateľ tvrdí a namieta, že krajský súd vyhovel sťažnosti prokurátora a ponechal sťažovateľa vo väzbe (hoci okresný súd rozhodol opačne) bez toho, aby sa sťažovateľ a jeho obhajca mohli oboznámiť s písomnými dôvodmi sťažnosti prokurátora.

16. Predseda krajského súdu tvrdenie sťažovateľa nespochybňuje a zdieľa aj jeho právny názor, podľa ktorého tým došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. V uvedenom smere odmieta argumentáciu predsedu senátu krajského súdu, podľa ktorého ide iba o formálne pochybenie, keďže obsah dôvodov sťažnosti prokurátora bol prakticky totožný s jeho stanoviskami v prvostupňovom konaní, o ktorých sťažovateľ a jeho obhajca vedeli.

17. Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 sa nevzťahuje na konanie o rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013).

18. Právo obvineného na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby sa uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe obvinenému reálne umožnilo (II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).

19. Osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti (III. ÚS 198/05, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 266/2013).

20. Osoba vo väzbe musí mať možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti ponechaniu vo väzbe. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam prokurátora o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp rovnosti zbraní). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu rovnosti zbraní predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (III. ÚS 198/05, II. ÚS 18/2013).

21. Právo strán konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných strán treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru prokuratúry alebo súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Tá rozhoduje o tom, aké stanovisko zaujme. Porušenie tohto práva treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré musí byť dodržiavané nielen v konaní vo veci samej, ale aj v rámci preskúmavania dôvodnosti väzby (II. ÚS 18/2013).

22. V prípade, ak prichádza do úvahy paralelná aplikácia viacerých zložiek práva na spravodlivé súdne konanie, je povinnosťou všeobecných súdov postupovať tak, aby sa poskytla ochrana všetkým do úvahy prichádzajúcim zložkám. Z ústavnoprávneho hľadiska je totiž neakceptovateľné, aby niektorá zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie bola uprednostnená do tej miery, že tým dôjde k praktickému eliminovaniu inej zložky (II. ÚS 76/2011).

23. Ústavný súd konštatuje, že medzi stranami konania sú nesporné rozhodujúce skutkové okolnosti, ako aj právne posúdenie veci. Keďže ústavný súd je vzhľadom na už citovanú ustálenú judikatúru rovnakej mienky, nezostáva mu iné, než konštatovať, že

postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 11/2018 a jeho uznesením z 8. februára 2018 došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, a to v súvislosti s nedoručením dôvodov sťažnosti prokurátora sťažovateľovi a jeho obhajcovi (bod 1 výroku nálezu).

24. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Na základe citovaného ustanovenia ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 8. februára 2018 (bod 2 výroku nálezu).

25. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie.

Hoci sťažovateľ požadoval, aby ústavný súd takto postupoval, nebolo možné sťažnosti v tejto časti vyhovieť (bod 4 výroku nálezu). Sťažovateľ bol podľa zistenia ústavného súdu medzičasom (19. marca 2018) už z väzby prepustený. O dôvodnosti väzby možno konať a rozhodovať vždy iba *pro futuro*, nie teda za dobu minulú (II. ÚS 108/08, II. ÚS 111/2018).

26. Sťažovateľ uplatnil nárok na náhradu trov konania, ktorých výšku konkrétne nevyčíslil.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľovi prislúcha náhrada trov vyplývajúca z výdavkov spojených s jeho právnym zastupovaním advokátom. Ide o dva úkony právnych služieb v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť) v sume po 153,50 €, ako aj o dva režijné paušály v sume po 9,21 €. Celkom mu prislúcha suma 325,42 € (bod 3 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

27. Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod

právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2018